

„מערכת אל-עלמין היתה מעשה מלחמה רב, מערכתו של האיש הלוחם ולא רק תרגילו של המצביא; מערכה שניצחונה מקורה בלבם האמיץ וברוחם של חיילי הארמיה השמינית; בשליטת האמן של מונטגומרי במקצועו — זה המקצוע הבלתי-סלחני שבמקצועות; בסיועם המתמיד של הטייסים; ובמשגים החוזרים ונשנים של רומל — שמונטגומרי הצליח בשנינותו הרבה להניעו לעשותם” — בשורות אלו מסתיים הספר „אל-עלמין” שהופיע החודש.

מחברו, בריגדיר לוקס פיליפס מוכר לקורא העברי מספרו „הפשיטה הגדולה מכולן” — הוא סיפור הפשיטה על גמל סט-ג'וזף שבצרפת, באביב 1942. הפעם נוטל הוא אותנו לזירת הקרבות של אל-עלמין, בהם שימש הוא עצמו כמפקד רגימנט בארמיה השמינית. אין הוא מתעכב הרבה על השיקולים האסטרטגיים

אלא במידת-הכרחי להכנת המערכה ומהלכיה, ופונה מיד לתאר את המלחמה מנקודת ראותו של החייל ביחידה הלוחמת.

המזיגה שנתמזגה במחבר, של לוחם בעל עט מחונן, וחוקר שקדן וזהיר, המשתית את דבריו על תיעוד ועל עדויות שהוא בודקם לפרטי-פרטים, עשתה את ספרו לרב-ערך לכל המבקש ללמוד ולהכיר פרק מאלף ומעניין זה בדברי ימיה של מלחמת-העולם השנייה. תוך קריאה מהנה ניתן להפיק לקח רב מתוך תיאורי הפעולות שקדמו לפריצה, כטיהור תחת אש אויב של נתיבים בשדות-מוקשים שרוחבם מספר קילומטרים, מן ההסתערות רבת-ההעזה, שהסתערו כוחות השריון דרך הנתיבים שנפתחו בשדות-המוקשים, ומן ההתקפה האמיצה של הגייסות האוסטרליים, שנועדו להסיח את דעת האויב ואת עיקר כוחותיו. וכך מתוארים בספר מבצעי-הפלסים מטהרי שדות-המוקשים בלילה הראשון:

„מסך-האש הארטילרי התנפץ ברעם, הרגלים הנירוזילנדיים קרבו למסך-האש כדי לנוע בצמוד אליו, וחבורות הסיוור של הפלסים, שנעו בצמוד לעקבות הרגלים יצאו לדרך לפי אסימות שנקבע מראש, הכל לפי התרגולת. מקמיקאן נמצא בנתיב „סירה”, סמוך מאחורי פלוגת השדה של מור; הוא היה, אולי, האדם היחיד שהתקדם בעקבות מסך-האש הארטילרי במכונית מטה, כשהוא יושב על גגה, „כדי לראות את הגייסות”. היה זה הנתיב שהותווה לטנקים של גדוד „הריינג'רים משרווד” ולמפקדה הדיביזיונית של גייטהאון.

„היה שם שטח-הפקר בערך קילומטר וחצי רוחבו, לפני שדה-המוקשים הראשון של האויב, ומקומו היה ידוע היטב. חבורות הפריצה של פלוגת השדה ה-3 צעדו לפנים עד כדי 450 מטרים מגבול שדה-המוקשים, כשרכב החוד שלהן, שרצפתו מרופדת שקי-חול, נהוג בידי הפלס שאו. ציודם כלל מגלי-מוקשים, גלילים גדולים של סרט לבן, פחיות לסימון מוקשים, דקרים ופנסים.

„הם המתינו בקוצר רוח לאור-הכחול שיינתן עלידי קצין הסיוור, בעוד התותחים מרעימים מאחוריהם ומטחי הפגזים שואגים-מתנפצים לפניהם. למקמיקאן היתה זו חויה „מרגיעה”. אור הירח, שטרם הועם בענני-אבק, האיר קלושות — חזיון שלא מהעולם הזה, אשר בו נדמה היה כי אותם עשרות פלסים רק הם לבדם קיימים ב„ממלכת שאן ורעם”. „חשנו עצמנו בודדים ועירומים מאוד”, כתב מור, „בהיותנו ללא כל ליווי שהוא של חיל-רגלים או טנקים”. חוסר הליווי היה דאגתו היחידה. אנשיו אומנו ו„הושחו כחוד-התער” לקראת המשימה המוטלת עליהם, וכל איש ואיש מהם, בהמתינו, חזר במחשבתו על התפקיד המוטל עליו.

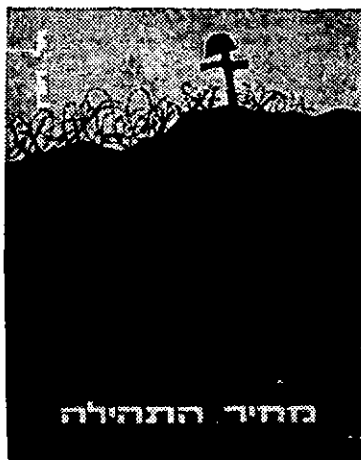
„האור הכחול נדלק לפניהם, והם יצאו לפעולה. המקלעים החלו מטרטרים כמקדחים-חשמליים וכדוריהם הנותבים הבהבו לאורך הקו. מספר פגזים החלו מתפוצצים. רכב החוד, שהזדחל לעבר האור הכחול, התפוצץ ועלה בלהבות. מקלעי האויב ומרגמותיו כווננו אליו מייד, כשביבי-ברזל הנמשכים אל אבן שואבת. מור, שאו הנהג ועוד אחד או שניים, זינקו לעבר מכשירי כיבויה-האש ותוך כעשר דקות כיבו את הלהבות המסגירות אותם.

„פלסיו של מור פנו מייד למלאכתם, בצוותיהם המודרגים, כשהם סורקים את השטח במגלי-המוקשים, מגששים באצבעותיהם, מסמנים ושולפים את המוקשים ומותחים סרט לבן לאורך פאתי הנתיב. סוף סוף עסקו בפועל במלאכתם, לאחר שבועות רבים של אימונים. בידעם כי הזמן יקר, עבדו בכל המהירות

שהניחה להם משימתם ה"עדינה" והמסוכנת, והיו מתקדמים מטר אחר מטר, כשעיניהם בולשות את הקרקע, אוזניהם כרויות לאות האתראה של מגלה המוקשים, בהתאמצם להתעלם מהמולתו מסיחת הדעת של הקרב המשתולל על כל סביבותם, ולשמור על קור-רוח בעיצומה של הלחימה ממרסתי-הרגשות. מיקשי צלחת גרמניים, מוקשים איטלקיים, כמה מוקשי "S" ומוקשים מסוגים אחרים הורמו מאדמת "גן-השטן" ועוקצם ניטל מהם. בתחילה לא היתה זו מלאכה קשה ביותר, שכן במקומות רבים הסירה הרוח את החול, והמוקשים נחו חשופים וגלויים לעין.

"בתחילה עבדו ללא הפרעות של ממש מצד האויב, אך בטרם יצא זמן רב ניעור לחיים מקלע-בינוני גרמני, בקרבה רבה לאגפם השמאלי. מור שיגר את לויטננט ג'ון ואן-גרוטן, הסטודנט הצעיר והשליח מקיימברידג' לתקפו ברובים וברימוני יד — והמקלע שותק. פלוגת-השדה המשיכה בהתקדמותה, השלימה את מעברה דרך שדה-המוקשים הראשון, הדליקה את הפנסים הקטנים בעלי האור הכתום והירוק והודיעה לשריון של ה"ריינג'רים משרווד" כי הפרצה הושלמה. פלוגת-השדה התכוננה לנוע הלאה ולהתמודד עם שדה-המוקשים הבא"

ספרנו השני החודש, עניינו קרב שקדם ב-26 שנים למערכת אל-עלמין — הוא קרב ורדן שבצרפת ב-1916. קרב עקוב מדם זה היה מן הקרבות ששימשו נקודת-מפנה במלחמת-העולם הראשונה. ראש-המטה-הכללי הגרמני תיכנן להדוף את הצרפתים לאיזור מבצרי ורדן ולהקיז שם את דמם. רוכזה שם עוצמה ארטילרית שלא נודעה כמותה עד אז. בעשרה חודשי התכתשות נפלו כרבע מיליון חיילים. על קרב זה נאמר, כי הוא שקבע את עתידה של צרפת בדור הבא, אך עם זאת — הוא שעצר את התקדמות הגרמנים, ושלל מהם את סיכויי הניצחון במלחמה. "מחיר התהילה" הוא — לדברי לידל הארט — "תמונה של המאבק הגורא, והתיאור הטוב ביותר, והמרשים ביותר", של אותו קרב גורלי.

"גליפולי" לאלן מורנד, שהופיע לפני שבועות מספר ו"ורדן" — לאל. הורן המוגש עתה — הם שני ספרים המעלים לעיני הקורא שתיים מן העלילות גוראות-ההוד, שנתחוללו לפני חמישים שנה במלחמת-העולם הראשונה.

"תפיסות צבאיות ופילוסופיה" (המשך מעמוד 54)

טכנולוגית — לא תהיינה חזקות יותר מחוזק החיליה האנושית שבה. דומני, כי אין סיכום הולם יותר לספרו של אקלס מדבריו הנצחיים של אפלטון: "כל עוד לא יהיו הפילוסופים מלכים או שיהיו המלכים והנסיכים פילוסופים, פים, וכל עוד לא תתלכד הגדולה המדינית עם התבונה... לא יהיה מנוח לערים..."

אדם — אותה רוח אשר אין פסיכולוג, מדיי נאי או מצביא אשר יוכל לכופף אותה, דרך קבע, למרותו. אין לצפות לתמורות ולשינויים בגורם האנושי במלחמה. יוצא, איפוא, כי איתנותה ועוצמתה של כל מערכת-הגנה — ותהי ה"משוכללת והמתקדמת ביותר מן הבחינה ה-

לפתור את כל סבך הבעיות הניצבות בפני כל צבא מודרני, שכן רבות מהן צצות ועוררות לא רק בשל גישות ענייניות שונות לאותה בעיה, אלא במקרים רבים אף מחמת גישות אנוכיות ורגשיות של האדם העוסק בהן. לא אחת יש למצוא את מקורם של הקשיים בחולשות-אנוש הטבועות ברוח ה-